

TÖRELİ TÜRK EDEBİYATI ÇALIŞMALARI-3

SAKARYA TÜRKÜSÜ

(Şerh - Tahlil)

EDİTÖRLER

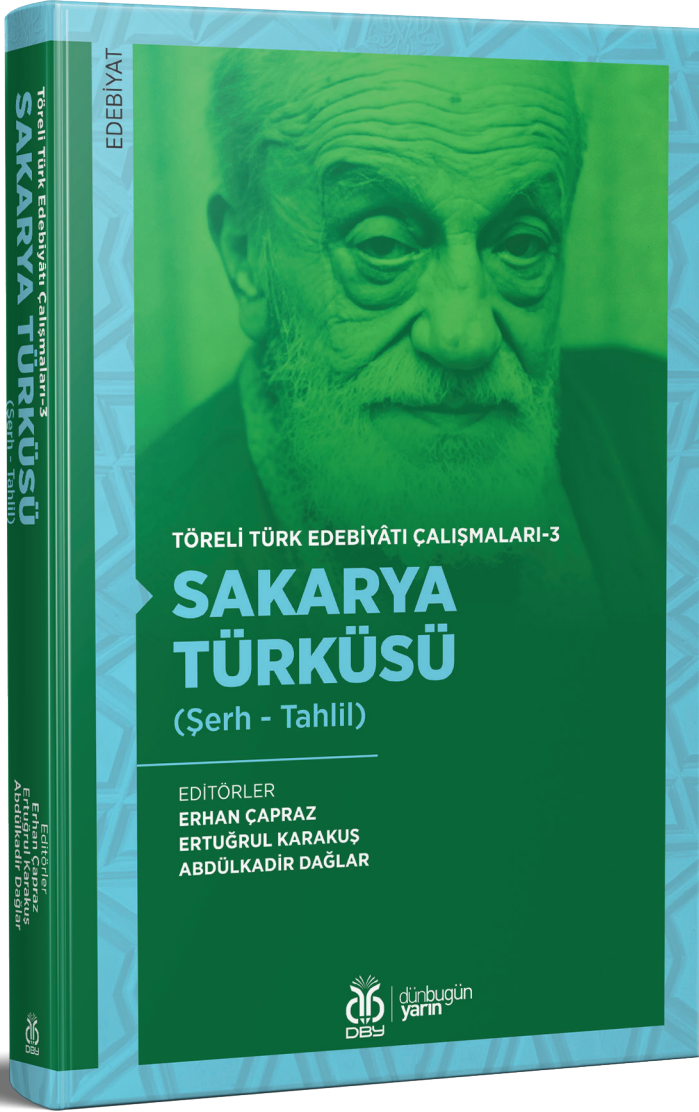
ERHAN ÇAPRAZ

ERTUĞRUL KARAKUŞ

ABDÜLKADİR DAĞLAR

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2024, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 353

Edebiyat: 177

ISBN 978-625-6769-62-5

Sertifika No: 52315

Baskı Tarihi: İstanbul, 2024

Editörler:

Erhan Çapraz - Ertuğrul Karakuş - Abdülkadir Dağlar

Yayın Yönetmeni:

İrfan Güngörür

Baskı Hazırlık:

DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Repro Bir Matbaacılık

(Sertifika No: 47381)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Törelî Türk Edebiyatı Çalışmaları-3: Sakarya Türküsü (Şerh-Tahlil)

Editörler: Erhan Çapraz (Doç. Dr.), Ertuğrul Karakuş (Doç. Dr.),

Abdülkadir Dağlar (Doç. Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2024.

311 s. ; 13,5 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 353) ___

ISBN 978-625-6769-62-5

1- Edebiyat 2- Şiir 3- Şerh/ Tahlil 4- Necip Fazıl Kısakürek

İçindekiler

“Sakarya Türküsü” Şiiri ve Şerh-Tahlil Dizini.....	9
Mukaddime	13

SAKARYA TÜRKÜSÜ (ŞERH-TAHLİL)

Su: Didarın Yüzün Görendir Ol Sebeptendir ki İnsana En Çok Benzeyendir.....	17
<i>Dilek ÇETİNDAS</i>	
Diasporik Bilinçten Umut Siyasetine: Tarihin Akışına Karşı Yokuş Çıkmak.....	25
<i>Nuh UÇGAN</i>	
Zafere Giden Yol	35
<i>Ahmet DEĞİRMENCİ</i>	
Gündüz Geceye Muhtaç	43
<i>Ensar ÇETİN</i>	
Kâinattaki Akış	51
<i>Metin AKYÜZ</i>	
Sakarya Başkadır!.....	59
<i>Eyüp AKMAN</i>	
Meydan Okuma (Manifesto).....	69
<i>Hayreddin ÖZDEN</i>	
Perçinlenen Sakarya.....	79
<i>Ayşe DURMUŞ</i>	

Türk Tarihine Omuz Veren Irmak	87
<i>Gökçe Yükselen PELER</i>	
İzmihlâlden İstiklâle Akan Irmak: Sakarya.....	93
<i>Abdullah LÜLEÇİ</i>	
Dâva.....	101
<i>Fatih ÇELİK</i>	
Öksüz Ama Köksüz Değil.....	107
<i>Mustafa SÜS</i>	
Diriliş Çağrısı: Sakarya.....	117
<i>Salih UÇAK</i>	
Mukaddes Yüke Hamal: İnsan.....	125
<i>Özgür ÇARK</i>	
Lâ Râhate Fiddünyâ.....	133
<i>Ahmet ÖZDEMİR</i>	
Cömert Nil Yeşil Tuna'ya Sakarya'dan Selam Ola.....	141
<i>Mustafa YAKIŞIR</i>	
Her Yanın İçi Su Dolu Kabarcık.....	147
<i>Osman YOLDAŞ</i>	
Ozanların Türküsü Sakarya.....	151
<i>Erhan ÇAPRAZ</i>	
Sakarya'dan Tuna'ya, Tuna'dan Nil'e: Nehirlerle Kurulan Medeniyet Tasavvuru.....	163
<i>Ertuğrul KARAKUŞ</i>	
Mermerlerin Nabzında Akseden Tekbir	175
<i>Fazlı ARSLAN</i>	
Tekbire Hasret.....	179
<i>Sedat SAĞDIÇ</i>	
Kubbede Baki Kalan Seda	187
<i>Büşra AKSAR</i>	
Zifiri Karanlıkta Bir Ses	195
<i>Volkan KARAGÖZLÜ</i>	

Törelice Kaynamalı Sakarya.....	205
<i>Abdülkadir DAĞLAR</i>	
Sakarya: Bir Irmaktan Ötesi.....	215
<i>Nurettin KARTALIOĞLU</i>	
Necip Fazıl Kısakürek'in "Ölümlü Yalandan Ölümsüz Gerçeğe" İmajının Törel Bakış Açısı ile Yorumlanması	223
<i>Emin GÜLER</i>	
Aklın Angaryası: Ölümü ve Sonrasını Anlamak.....	231
<i>Ahmet DAĞ</i>	
Gelecek Neslin Hayalini Barındıran Bir Şiir: Sakarya Türküsü.....	239
<i>Berna KOLOT</i>	
Allah Yolunun Divaneleri.....	245
<i>Hacı İbrahim DELİCE</i>	
Evet, Öyledir; Divanesiyiz Allah Yolu'nun. Var mı İtirazı Olan!	251
<i>Fahri TUNA</i>	
Mayamız Bir.....	259
<i>Ahmet TANYILDIZ</i>	
Kan Ağlayan Necip Nehir	267
<i>Hicran EKİCİ</i>	
Akrebin Kısacında Bir İktibas.....	277
<i>Oğuzhan KARADUMAN</i>	
Aldırma; Ama Teslim Ol!.....	285
<i>Ahmet Sinan YERLİ</i>	
Ummana Doğru.....	289
<i>Mehmet BÜKÜM</i>	
Durgun Suyun Sayhası	295
<i>Serap YAVAŞ</i>	
Bâkî Kalan Dâvûdî Bir Sadâ: "Ayağa Kalk, Sakarya!.."	301
<i>Selami ALAN</i>	

“Sakarya Türküsü” Şiiri ve Şerh-Tahlil Dizini

1. İnsan bu, su misali, kıvrım kıvrım akar ya;
Bir yanda akan benim, öbür yanda Sakarya. Dilek ÇETİNDAS, 17

2. Su iner yokuşlardan, hep basamak basamak;
Benimse alın yazım, yokuşlarda susamak. Nuh UÇGAN, 25
Ahmet DEĞİRMENCİ, 35

3. Her şey akar, su, tarih, yıldız, insan ve fikir;
Oluklar çift; birinden nur akar; birinden kir. Ensar ÇETİN, 43

4. Akışta demetlenmiş, büyük, küçük, kâinat;
Şu çıkan buluta bak, bu inen suya inat! Metin AKYÜZ, 51

5. Fakat Sakarya başka, yokuş mu çıkıyor ne,
Kurşundan bir yük binmiş, köpükten gövdesine; Eyüp AKMAN, 59

6. Çatlıyor, yırtınıyor yokuşu sökmek için.
Hey Sakarya, kim demiş suya vurulmaz perçin? Hayreddin ÖZDEN, 69
Ayşe DURMUŞ, 79

7. Rabbim isterse, sular büklüm büklüm burulur,
Sırtına Sakaryanın, Türk tarihi vurulur. Gökçe Yükselen PELER, 87
Abdullah LÜLECİ, 93

8. Eyvah, eyvah, Sakaryam, sana mı düştü bu yük?
Bu dâva hor, bu dâva öksüz, bu dâva büyük!.. Fatih ÇELİK, 101
Mustafa SÜS, 107

9. Ne ağır imtihandır, başındaki, Sakarya!
Binbir başlı kartalı nasıl taşır kanarya? Salih UÇAK, 117
10. İnsandır sanıyordum mukaddes yüke hamal.
Hamallık ki, sonunda, ne rütbe var, ne de mal, Özgür ÇARK, 125
11. Yalnız acı bir lokma, zehirle pişmiş aştan;
Ve ayrılık, anneden, vatandan, arkadaştan. Ahmet ÖZDEMİR, 133
12. Şimdi dövün Sakarya, dövünmek vakti bu ân;
Kehkeşanlara kaçmış eski güneşleri an! Mustafa YAKIŞIR, 141
Osman YOLDAŞ, 147
13. Hani Yunus Emre ki, kıyında geziyordu;
Hani ardına çil çil kubbeler serpen ordu? Erhan ÇAPRAZ, 151
14. Nerede kardeşlerin, cömert Nil, yeşil Tuna;
Giden şanlı akıncı, ne gün döner yurduna? Ertuğrul KARAKUŞ, 163
15. Mermerlerin nabzında hâlâ çarpar mı tekbir?
Bulur mu deli rüzgâr o sedayı: Allah bir! Fazlı ARSLAN, 175
Sedat SAĞDIÇ, 179
Büşra AKSAR, 187
16. Bütün bunlar sendedir, bu girift bilmeceler;
Sakarya, kandillere katran döktü geceler. Volkan KARAGÖZLÜ, 195
17. Vicdan azabına eş, kayna kayna Sakarya,
Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya! Abdülkadir DAĞLAR, 205
18. İnsan üç beş damla kan, ırmak üç beş damla su;
Bir hayata çattık ki, hayata kurmuş pusu. Nurettin KARTALLIOĞLU, 215
19. Geldi ölümlü yalan, gitti ölümsüz gerçek;
Siz, hayat süren leşler, sizi kim diriltecek? Emin GÜLER, 223
20. Kafdağını assalar, belki çeker de bir kıl!
Bu ifritten sualin, kılını çekmez akıl! Ahmet DAĞ, 231
Berna KOLOT, 239

21. Sakarya; sâf çocuğu, mâsum Anadolu'nun,
Divanesi ikimiz kaldık Allah yolunun! Hacı İbrahim DELİCE, 245
Fahri TUNA, 251
22. Sen ve ben, gözyaşıyla ıslanmış hamurdanız;
Rengimize baksınlar, kandan ve çamurdanız! Ahmet TANYILDIZ, 259
Hicran EKİCİ, 267
23. Akrebin kiskacında yoğurmuş bizi kader;
Aldırma, böyle gelmiş, bu dünya böyle gider! Oğuzhan KARADUMAN, 277
Ahmet Sinan YERLİ, 285
24. Bana kefendir yatak, sana tabuttur havuz;
Sen kıvrıl, ben gideyim, Son Peygamber Kılavuz! Mehmet BÜKÜM, 289
Serap YAVAŞ, 295
25. Yol onun, varlık onun, gerisi hep angarya;
Yüzüstü çok süründün, ayağa kalk, Sakarya!.. Selami ALAN, 301

Mukaddime

Büyük milletlerin destanları vardır. Öyle ki Türklerde destan geleneği, milattan önce tâ İskitler dönemine kadar uzanır. Sakarya Türküsü, müellifi belli olmakla beraber imanın seküler zihniyete galebe çaldığı son büyük dstandır. Elbette bu destanın Necip Fazıl Kısakürek gibi Törelî Türk Edebiyatı'nın büyük bir üstadı elinden çıkmış olmasının da tesiri oldukça fazladır. Dolayısıyla sabır ve iman, gerçek bir dava erinin kalemi sayesinde destana dönüşmüştür.

Sakarya Türküsü, Seyhun'dan Nil'e, Nil'den Tuna'ya kadar uzanan akıncı cedlerimizin serhat boylarında çalıp çıktıkları zafer türkülerinin genel adıdır. Fakat bu türkü, sadece bir ezgiden de ibaret değildir. Allâh yolunun divanesi olmayı göze alabilenlerin içerisini aşkla, imanla, sabırla ve zaferle doldurdukları bir büyük davanın türküsüdür.

Necip Fazıl Kısakürek, bir "arayışlar şâiri"dir. Sakarya Türküsü'nde de kendini; hak ve hakikatı arar. Bu arayış onu zaman zaman mistik bir karaktere büründürse de o Sakarya'yı, su, tarih, yıldız, insan, fikir, kısacası her şey'in O'na (C.C.) aktığı bir nehre dönüştürmüştür. Sakarya'da mazlum Anadolu insanı, tüm meselelerini çözmek gayesi ile meydanlardadır. Destanın ilk mısrasından son mısrasına kadar Hz. Peygamber'in (s.a.s) kılavuzluğunda yeniden dirilişin

arzulandığı görülür. Dolayısıyla Sakarya’da zaman ve mekân, insan ile iman içindedir.

İşte Törelî Türk Edebiyatı, aynı zamanda bir Hz. Peygamber (s.a.s) edebiyatı olduğu için, Sakarya Türküsü’nü de bu edebiyatın bir mihveri olarak görmektedir. Dolayısıyla, Necip Fazıl’ın 1949 yılında Ankara’dan İstanbul’a dönerken seyrettiği Sakarya Nehri’nden ilhamla kaleme aldığı yaygın olarak kabul edilen bu büyük dava destanının şerhinden büyük bir bahtiyarlık duymaktadır.

Sakarya Türküsü (Şerh-Tahlil) adlı bu kitabımızda ise sizi bu içiçeliği hakkıyla idrak edebilmek için birbirinden kıymetli otuz yedi müellif ile bir yolculuğa çıkarıyoruz. Bu yüzden şarih yazarlarımıza ne kadar teşekkür etsek azdır. Elbette asıl teşekkürümüz, suyun akışında bizleri demetleyen Necip Fazıl Kısakürek’edir... Törelî Türk Edebiyatı’nın mahiyetinin daha açık idrâk edilmesi maksadıyla ilk olarak Fuzûlî’nin *Su Kasîdesi* ve Mehmed Âkif Ersoy’un *Çanakkale Şehîdlerine* adlı şiirlerinin tahliliyle başlayan şerh-tahlil çalışmalarımızın “Sakarya Türküsü” adlı bu üçüncü kitabının üstat Necip Fazıl Kısakürek’in vefatının 40. yılına yetişmiş olması da biz Törelîler için ayrıca bir bahtiyarlık vesilesidir...

Törelîler
Bolu, 2024

Törelî Türk Edebiyatı Çalışmaları-3

SAKARYA TÜRKÜSÜ

(Şerh - Tahlil)

Sakarya Türküsü, bir devrin sabır ve iman destanıdır. Necip Fazıl Kısakürek, bir dava şâiri olarak Sakarya’da meydanlardadır. Dolayısıyla bizlere de Son Peygamber’in (s.a.s) kılavuzluğunda yeniden diriliş arzusunu muştular. Bu muştuya kulak vermek ise şüphesiz gerçek dava erlerinin harcıdır.

Zaman ile mekânın, insan ile imanın iç içe geçtiği Sakarya Türküsü’nde sizleri birbirinden kıymetli otuz yedi yazıyla bir Necip Fazıl Kısakürek yolculuğuna çıkarıyoruz. Aslında yolun da yolcunun da bir olduğu bu türküde aslolanın insanın kendini hakkıyla bilmek olduğunu, dolayısıyla söz konusu yolculuğun bir iç yolculuğu olduğunu da Necip Fazıl Kısakürek sayesinde anlamış oluyoruz.

Törelî Türk Edebiyatı’nın mahiyetinin daha açık idrâk edilmesi maksadıyla ilk olarak Fuzûlî’nin *Su Kasîdesi* ve Mehmed Âkif Ersoy’un *Çanakkale Şehîdlerine* adlı şiirlerinin tahliliyle başlayan şerh-tahlil çalışmalarımızın “Sakarya Türküsü” adlı bu üçüncü kitabının üstat Necip Fazıl Kısakürek’in vefatının 40. yılına yetişmiş olması da biz Törelîler için ayrıca bir bahtiyarlık vesilesidir...

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-6769-62-5

